

Aan de gemeenteraad van Tubbergen

Zaaknummer
1311070

Bijlagen
1

Onderwerp
Datum collegevergadering: 11 juli 2025, Raadsbrief 2025 nr. 51

Verzenddatum
21 juli 2025

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?

In onze collegevergadering hebben wij gesproken over het adviesrapport 'Herijking ondersteuningsnetwerk sociaal domein'.

Ons besluit

In onze vergadering hebben we besloten:

1. Kennis te nemen van het adviesrapport 'Herijking ondersteuningsnetwerk Sociaal Domein';
2. In te stemmen met de adviezen uit het rapport door nader onderzoek te doen naar:
 - a. Adviespunt 1 'Heroriëntatie op opdracht aan welzijnspartners en/of dorpsondersteuners'
 - b. Adviespunt 2 'Investeren in stevige en laagdrempelige lokale toegang'
 - c. Adviespunt 3 'Verstevigen van samenwerking tussen interne en externe functies'
 - d. Adviespunt 4 'Samenvoegen van functies'.

Toelichting

1. Kennis te nemen van het adviesrapport 'Herijking ondersteuningsnetwerk Sociaal Domein';

De gemeente Tubbergen heeft de ambitie om zorg en ondersteuning dicht bij de inwoner te organiseren, met de menselijke maat als uitgangspunt. In dat kader is een herijking uitgevoerd van het ondersteuningsnetwerk binnen het sociaal domein. De aanleiding hiervoor is de groei van het aantal ondersteunende functies in de kernen en de wens om overlap te voorkomen, kansen beter te benutten en hiaten te signaleren.

Het rapport geeft onder andere ook een onderbouwing voor de in de perspectiefnota opgenomen bezuiniging op de subsidie aan de SWTD en het inzetten van deze middelen voor structurele inzet van de dorpsondersteuners. Een evaluatie naar de inzet van dorpsondersteuners wordt nog voor de behandeling van de begroting in november 2025 aan de gemeenteraad verstrekt. Parallel aan dit traject wordt gewerkt aan een herziening van de opdracht aan de SWTD. De uitwerking hiervan wordt gezamenlijk met de SWTD binnen de afgesproken kaders opgepakt, zodat de ondersteuning aan inwoners op het juiste niveau en met de juiste kwaliteit gecontinueerd kan worden.

Het rapport beschrijft de bestaande functies in het ondersteuningsnetwerk – waaronder dorpsondersteuners, sociaal werkers, coördinator sport en preventie en de wijk-GGD'er – en analyseert hun taken, doelgroepen en positionering. Ook is een matrix opgesteld die inzicht geeft in het onderscheid tussen generalisten en specialisten, en tussen tactisch en uitvoerend werkende functionarissen. De analyse laat zien dat het netwerk breed en dekkend is, maar dat met name in het domein welzijn overlap bestaat tussen dorpsondersteuners en sociaal werkers. Om middelen doelmatig in te zetten en inwoners helderheid te bieden, wordt aanbevolen deze overlap te verminderen. Tegelijkertijd is het van belang de lokale toegang – met Schakel als centraal punt – te versterken en beter aan te laten sluiten op landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd. Daarnaast worden kansen benoemd om de samenwerking met extern georganiseerde functies te verstevigen en de integraliteit van het ondersteuningsnetwerk te vergroten. Ook wordt ingegaan op de noodzaak tot heroriëntatie van de opdracht aan welzijnspartners en het belang van structurele financiering voor sleutelrollen zoals de dorpsondersteuner en buurtsportcoach.

2. In te stemmen met de adviezen uit het rapport door:

a. Adviespunt 1: Welzijn - Dorpsondersteuners

Uit de herijking op het ondersteuningsnetwerk komt vooral naar voren dat er overlap is tussen de dorpsondersteuners en de gemeentelijke welzijnspartner. Vanuit inwonersperspectief is het niet wenselijk dat meerdere partijen met eenzelfde aanbod in de kernen actief zijn. Daarnaast is het vanuit financieel perspectief niet logisch om overlap in aanbod te bekostigen. Hierbij moet opgemerkt worden dat in de analyse is uitgegaan van de huidige status. Toekomstige ontwikkelingen zoals hervormingsagenda Jeugd zijn hierin niet meegenomen. Dit kan effect hebben op de mate van overlap. In een vervolg wordt nader onderzoek gedaan naar de toekomstige trends en ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op inrichting van het ondersteuningsnetwerk en de opdracht aan de welzijnspartners en/ of dorpsondersteuners aan te scherpen. De financiële gevolgen van het wegnemen van de overlap zijn opgenomen in de perspectiefnota 2026.

Het wegnemen van de overlap kan impact hebben op Schakel en daarmee de bemensing van de lokale toegang. Dit vraagt om een nader onderzoek.

b. Adviespunt 2 'Investeren in stevige en laagdrempelige lokale toegang'

In het verder ontwikkelen van de ondersteunende functies is het van belang om de landelijke ontwikkelingen en basisvoorwaarden om te komen tot een stevige lokale toegang mee te nemen. Deze is op dit moment onder de vlag van Schakel geregeld. Het wegnemen van overlap tussen dorpsondersteuners en sociaal en maatschappelijk werk, zoals voorgesteld in adviespunt 1, kan impact hebben op de lokale toegang. In de huidige opzet van Schakel wordt voor de bemensing in grote mate voorzien door de sociaal- en maatschappelijk werkers van Sociaal Werk Tubbergen Dinkelland (SWTD). Indien besloten wordt deze organisatie minder of niet meer te subsidiëren zal dat gevolgen hebben voor het aantal medewerkers dat zij kunnen inzetten om Schakel te bemensen. In een vervolg wordt onderzocht wat het effect op Schakel is door het wegnemen van de overlap. Daarbij dient tevens de rol /positie van de dorpsondersteuners in de toegang, al dan niet Schakel, te worden meegenomen.

c. Adviespunt 3 'Verstevigen van samenwerking tussen interne en externe functies'

Op veel vlakken lijkt een goede samenwerking aanwezig te zijn tussen intern en extern georganiseerde functies welke in direct contact met inwoners ondersteuning bieden in de kernen. Gelet op de intensivering van de afgelopen jaren met onder andere de komst van dorpsondersteuners en buurtsportcoaches lijkt het daarom wenselijk om niet in te zetten op meer uren of functionarissen, maar in te zetten op het creëren van een duidelijke taak- en rolverdeling en een optimale samenwerking tussen de diverse functionarissen en betrokken organisaties.

d. Adviespunt 4 'Samenvoegen van functies'

Met het in beeld brengen van het ondersteuningsnetwerk wordt zichtbaar dat er voornamelijk overlap aanwezig is bij het sociaal en maatschappelijk werk en de dorpsondersteuners. Toch valt er mogelijk ook op andere gebieden winst te behalen, door de toename van het aantal functies in de kernen. Als voorbeeld kan gekeken worden naar de buur(t)man/-vrouw. Daarbij lijkt er inhoudelijk weinig tot geen overlap aanwezig met andere functionarissen, maar wel op het proces. De buur(t)man/-vrouw sluit voornamelijk aan bij de dorps- en kernraden, ondersteunt lokale themawerkgroepen en fungeert als eerste contactpersoon namens de gemeente in een kern. De toevoeging van functies als de dorpsondersteuner, sport- en preventiecoördinator, buurtsportcoach en cultuurmakelaar maken dat inwoners op meerdere plekken terecht kunnen met hun vragen en opmerkingen richting de gemeentelijke organisatie. Dit is mogelijk van invloed op de werkzaamheden van de buur(t)man/-vrouw.

Waarom deze raadsbrief?

In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u van ons besluit op de hoogte te stellen. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?

Neem dan contact op met de raadsgriffier. Deze zal uw vragen aan ons college kenbaar maken. De griffier is te bereiken via telefoonnummer (0546) 62 80 00 of e-mailadres griffie@tubbergen.nl

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,
de secretaris

Ing. J.L.M. Scholten

De burgemeester

Drs. A.H. Postma

Adviesrapport herijking ondersteuningsnetwerk Sociaal Domein

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Aanleiding	4
3	Uitdaging	5
4	Doelstelling	6
5	Startfoto ondersteuningsnetwerk	7
5.1	Toelichting functies ondersteuningsnetwerk	8
5.2	Functies op een rij	11
6	Behoefte, kansen en belemmeringen	12
6.1	Trends en ontwikkelingen	12
6.2	Overeenkomsten en verschillen in ondersteuning	12
6.2.1	Zeggenschap en financiering	14
6.3	Kansen en belemmeringen	14
6.4	Toevoeging dorpsondersteuner	15
7	Financiële onderbouwing	16
7.1	Potentiële besparing	16
8	Advies en vervolg	18
8.1	Heroriëntatie op opdracht aan welzijnspartners en/of dorpsondersteuners	18
8.2	Investeren in stevige en laagdrempelige lokale toegang	18
8.3	Verstevigen van samenwerking tussen interne en externe functies	19
8.4	Samenvoegen van functies	19

1 Samenvatting

De gemeente Tubbergen heeft de ambitie om zorg en ondersteuning dichterbij de inwoner te organiseren, met de menselijke maat als uitgangspunt. In dat kader is een herijking uitgevoerd van het ondersteuningsnetwerk binnen het sociaal domein. De aanleiding hiervoor is de groei van het aantal ondersteunende functies in de kernen en de wens om overlap te voorkomen, kansen beter te benutten en hiaten te signaleren.

Het rapport beschrijft de bestaande functies in het ondersteuningsnetwerk – waaronder dorpsondersteuners, sociaal werkers, coördinator sport en preventie en de wijk-GGD'er – en analyseert hun taken, doelgroepen en positionering. Ook is een matrix opgesteld die inzicht geeft in het onderscheid tussen generalisten en specialisten, en tussen tactisch en uitvoerend werkende functionarissen.

De analyse laat zien dat het netwerk breed en dekkend is, maar dat met name in het domein welzijn overlap bestaat tussen dorpsondersteuners en sociaal werkers. Om middelen doelmatig in te zetten en inwoners helderheid te bieden, wordt aanbevolen deze overlap te verminderen. Tegelijkertijd is het van belang de lokale toegang – met Schakel als centraal punt – te versterken en beter aan te laten sluiten op landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd.

Daarnaast worden kansen benoemd om de samenwerking met extern georganiseerde functies te verstevigen en de integraliteit van het ondersteuningsnetwerk te vergroten. Ook wordt ingegaan op de noodzaak tot heroriëntatie van de opdracht aan welzijnspartners en het belang van structurele financiering voor sleutelrollen zoals de dorpsondersteuner en buurtsportcoach.

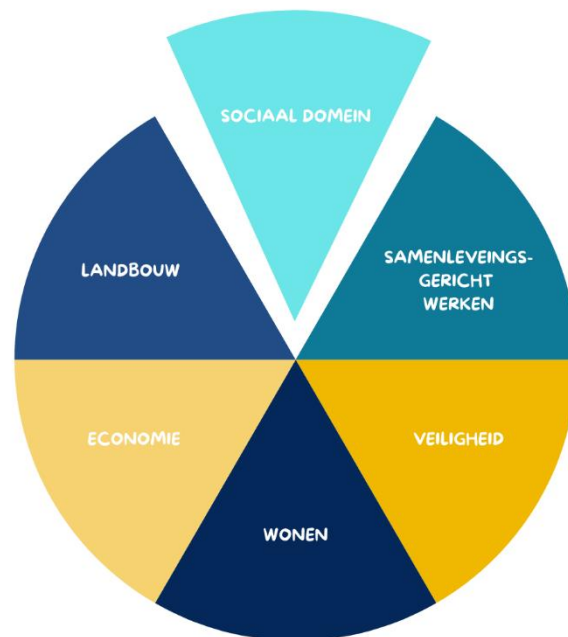

2 Aanleiding

In het coalitieakkoord van de gemeente Tubbergen is tot doel gesteld om de zorg en ondersteuning beter in te richten vanuit het perspectief van inwoner(s), dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt. Dit door de algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal te organiseren. De werkwijze van de dorpsondersteuner in onder andere Fleringen wordt daarbij als uitgangspunt genomen.

Naast de dorpsondersteuner zijn er diverse functies die gebiedsgericht inwoners en organisaties/verenigingen ondersteunen op verschillende onderwerpen. Denk aan de sport- en preventiecoördinator, maar ook aan de buur(t)man/-vrouw en cultuurmakelaar. Met het vaststellen van nieuw beleid o.a. op het gebied van gezondheid, sport en cultuur en het aanstellen van meerdere dorpsondersteuners, lijkt het raadzaam om ook opnieuw naar de uitvoering te kijken. Welke functies worden door de gemeente of partners in de kernen uitgevoerd? Wat doen zij en hoe wordt er samengewerkt, zijn daarbij vragen die periodiek moeten worden gesteld om de werkzaamheden optimaal af te kunnen stemmen op de wensen en behoeften van inwoners.

Dit stuk geeft inzicht in het ondersteuningsnetwerk vanuit het perspectief van het sociaal domein. Dit betekent dat aanwezige functies binnen het sociaal domein of aanpalend aan het sociaal domein zijn meegenomen in dit advies. Daarmee is het onderdeel sociaal domein in beeld gebracht. Het ondersteuningsnetwerk is echter groter dan alleen het onderdeel sociaal domein. Zo kennen we ook ondersteunende functies binnen bijvoorbeeld landbouw, economie of samenlevingsgericht werken. Deze zijn benoemd vanuit het perspectief van het sociaal domein, maar niet inhoudelijk uitgediept.

3 Uitdaging

Een grote uitdaging voor de gemeente Tubbergen ligt in het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg en ondersteuning voor haar inwoners. Een belangrijke rol daarbij speelt het versterken van de voorliggende voorzieningen om de gezondheid van inwoners te bevorderen. Daarmee kan een beroep op de vaak duurdere zorg worden uitgesteld of zelfs voorkomen.

De ambitie om pro-actiever en zo vroeg mogelijk met onze partners en inwoners (preventief) te werken aan gezondheid komt tot uiting in nieuwe uitvoerende functies. De dorpsondersteuner draagt bijvoorbeeld bij aan korte lijnen tussen de gemeente, zorgaanbieders en zorgontvangers.

Vanuit nieuw beleid zoals het gezondheidsbeleid en het sport- en cultuurbeleid, zijn functies toegevoegd op het gebied van sport, welzijn en cultuur. Al deze functies (reeds bestaand zoals Wijk GGD of onlangs toegevoegd) die vrij toegankelijk zijn, dichtbij en gebiedsgericht werken, noemen we vanuit gemeentelijk perspectief ook wel het ondersteuningsnetwerk.

Nieuw beleid en toevoeging van functies, leveren een belangrijke bijdrage aan het beter inrichten van zorg en ondersteuning vanuit het perspectief van de inwoner. Dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt. Daarnaast zorgt het ook voor meer functies die zich in de kernen manifesteren. Dat kan bij inwoners en organisaties tot onduidelijkheid leiden. Om te voorkomen dat men 'door de bomen het bos niet meer ziet' is het nodig dat de aanwezige functies en hun doel in kaart worden gebracht om zo eventuele overlap en hiaten te kunnen identificeren en te behouden wat nodig is.

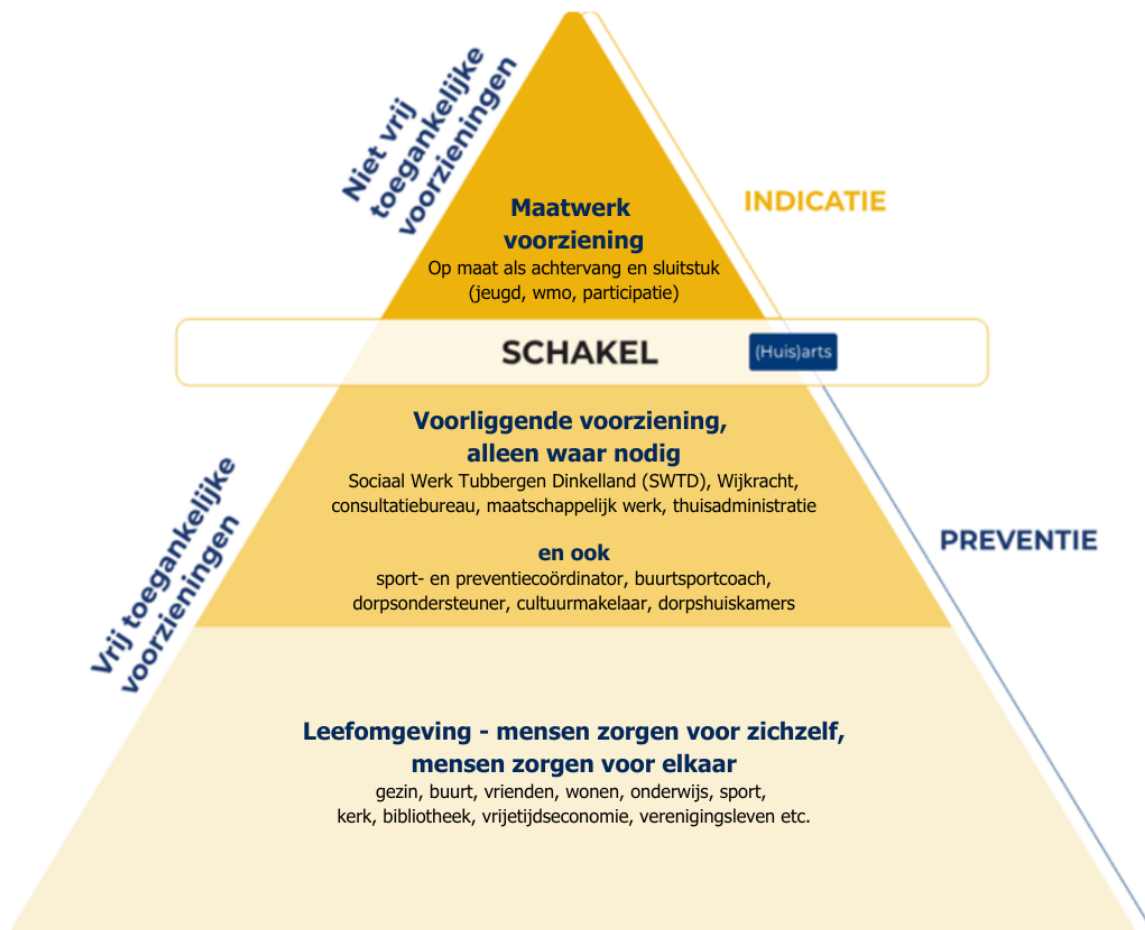
Het doel daarbij is de zorg en ondersteuning in te richten vanuit het perspectief van inwoner(s), dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt.

4 Doelstelling

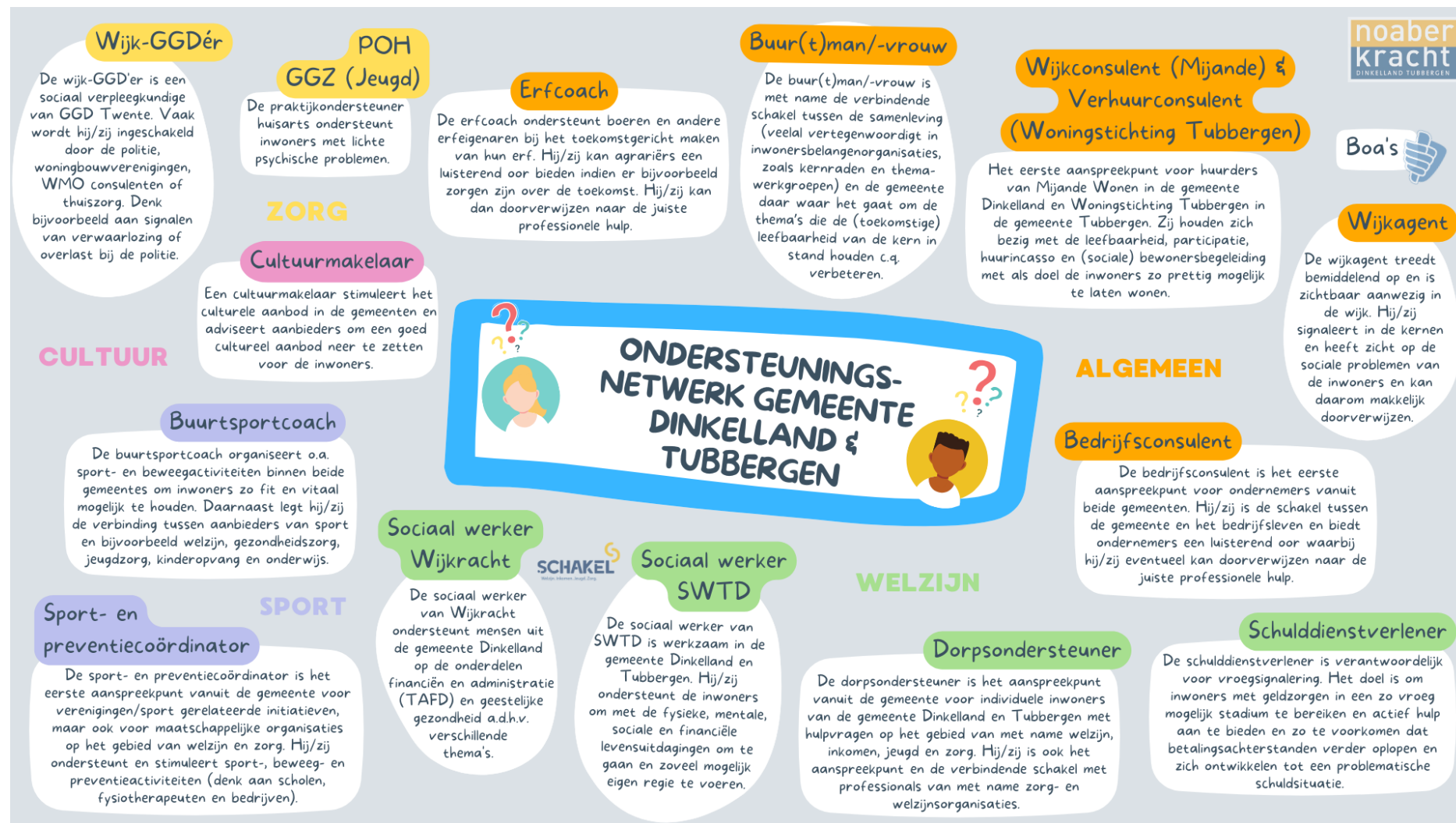
Het hoofddoel is om een gebiedsgericht samenwerkende mix aan functies te realiseren, welke op basis van samenlevingsgericht werken inspeelt op de wensen en behoeften van inwoners en organisaties. Daarvoor gaan we het huidige ondersteuningsnetwerk in kaart brengen en waar nodig verbeteren. We stellen daarbij de inwoner centraal.

Door signalen en hulp- en ondersteuningsvragen in een vroegtijdig stadium bij de juiste persoon terecht te laten komen, kunnen inwoners en organisaties sneller en beter geholpen worden. Dat betekent dat eventueel aanwezige overlap in de ondersteunende functies weggenomen dient te worden en hiaten ingevuld. Beschikbare tijd en middelen worden op deze wijze efficiënt ingezet.

Het project richt zich daarmee op het middelste blok van de piramide. Door daar een stevig en dekkend ondersteuningsnetwerk te realiseren wordt ingezet op het voorkomen of uitstellen van geïndiceerde voorzieningen in de top van de piramide.

5 Startfoto ondersteuningsnetwerk

5.1 Toelichting functies ondersteuningsnetwerk

Hieronder staan de individuele functies uit het ondersteuningsnetwerk op de afbeelding verder toegelicht. Dit zijn de uitvoerende functies op de domeinen sport, cultuur, welzijn, zorg en algemeen voor inwoners in alle leeftijden. Deze zijn werkzaam in het voorliggend veld, vanuit de wens om algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal te organiseren. Ze zorgen, door te signaleren in een vroegtijdig stadium met de juiste hulp- en ondersteuningsvragen, dat inwoners op de juiste plek terecht komen of aan de juiste organisaties gekoppeld worden. Uiteindelijk worden inwoners en organisaties sneller en beter geholpen.

In de afbeelding staat de inwoner centraal met daar omheen een netwerk van sociale, uitvoerende functies. Schakel is hierin klein weergegeven, omdat dit de centrale plek is voor alle vragen rondom welzijn, inkomen, jeugd en zorg. Vanuit Schakel kan worden doorverwezen naar zowel het voorliggende veld als naar geïndiceerde zorg. Schakel is dus geen individuele functie, maar bestaat uit een samenwerkingsverband tussen verschillende consulenten vanuit de gemeente (Jeugd, Wmo etc.) en sociaal werkers vanuit SWTD en Wijkkracht.

Verder zijn de boa's (Buitengewoon opsporingsambtenaar) zichtbaar op de achtergrond, omdat zij naast hun opsporingsbevoegdheid ook zeker een luisterend oor kunnen bieden, problemen kunnen oplossen, vroegtijdig kunnen signaleren en inwoners de juiste richting op kunnen wijzen.

De COR (Coördinator openbare ruimte) wordt niet specifiek benoemd in de startfoto. Deze werkzaamheden worden in de nabije toekomst niet langer als zelfstandige functie uitgevoerd, maar worden verdeeld onder bestaande functies binnen de afdeling Openbare Ruimte.

Daarnaast zijn ook de consulenten op het gebied van Wmo, jeugd en participatie niet opgenomen, omdat zij geen vrij toegankelijke voorziening binnen het ondersteuningsnetwerk zijn. Zij worden in de matrix in hoofdstuk 5.2 wel meegenomen om overeenkomsten en verschillen inzichtelijk te maken.

POH GGZ (jeugd)

Domein: Zorg

De praktijkondersteuner huisarts ondersteunt inwoners (zowel jeugd als volwassenen), vaak vanuit de huisartsenpraktijken, met lichte psychische problemen. De POH GGZ (jeugd) heeft kennis en ervaring in de geestelijke gezondheidszorg. Het doel is het realiseren van efficiënte, goede en laagdrempelige hulp binnen de huisartsenpraktijk aan de inwoner en hun directe omgeving. Op deze manier is de inwoner sneller op de juiste plek voor ondersteuning en is een doorverwijzing naar geïndiceerde (duurdere) zorg vaak niet nodig.

Wijk-GGD'er

Domein: Zorg

De wijk-GGD'er is een sociaal verpleegkundige van GGD Twente en opereert op het snijvlak van zorg en veiligheid. Er is één wijk-GGD'er in de gemeente Dinkelland actief en één in de gemeente Tubbergen. Vaak wordt hij of zij ingeschakeld door de politie, woningbouwverenigingen, Wmo consulenten of thuiszorg. Denk bijvoorbeeld aan signalen van verwaarlozing of overlast bij de politie. Het is geen primaire taak van de politie om hier zorg en hulpverlening te bieden en daarom biedt in dat soort gevallen de wijk-GGD'er een uitkomst. De taak van de wijk-GGD'er is om vroegtijdig te signaleren of iemand zorg nodig heeft, zodat de persoon geholpen kan worden. Het doel is dat door snelle signalering en onconventionele oplossingen wordt voorzien in een persoonlijk, passend zorgaanbod voor mensen met verward/onbegrepen gedrag. Daarmee worden maatschappelijke onrust, een verdere opeenstapeling en escalatie van problemen in de zorg en veiligheidsketen voorkomen.

Buur(t)man en buur(t)vrouw

Domein: Algemeen

De buur(t)man/-vrouw is met name de verbindende schakel tussen de samenleving (veelal vertegenwoordigt in inwonersbelangenorganisaties, zoals dorpsraden en themawerkgroepen) en de gemeente daar waar het gaat om de thema's die de (toekomstige) leefbaarheid van de kern in stand houden c.q. verbeteren. Het betreft vooral ook de thema's die aansluiten bij de gemeentelijke maatschappelijke doelstellingen/programma's (o.a. Inclusieve samenleving, Landelijk gebied, Duurzaamheid, Woon- en leefomgeving, Bedrijvigheid). De buur(t)man/-vrouw zit vooral op het proces en legt verbindingen met inhoudelijk ambtelijke en bestuurlijke betrokkenen op deze thema's. Hij of zij heeft een faciliterende en stimulerende rol m.b.t. de verdere

doorontwikkeling van het proces MijnDorp2030 in de kern. De buur(t)man/-vrouw is organisatiegericht (extern zoals kernraden en themawerkgroepen) en niet gericht op het individu in een kern.

Bedrijfsconsulent

Domein: Algemeen

De bedrijfsconsulent is als voorbeeld opgenomen in dit stuk en niet direct gelieerd aan het sociaal domein. De bedrijfsconsulent is het eerste aanspreekpunt voor ondernemers vanuit beide gemeenten. Zij hebben beide hun eigen bedrijfsconsulent. Hij of zij is de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en biedt ondernemers een luisterend oor waarbij hij of zij eventueel kan doorverwijzen naar de juiste professionele hulp. Het doel van de bedrijfsconsulent is voorkomen dat de ondernemers van het kastje naar de muur gestuurd worden. Dit omdat de ondernemer vaak op verschillende manieren met de gemeente te maken krijgt, denk aan: vergunningen, bestemmingsplannen, bedrijventerreinen, subsidiemogelijkheden etc.

Wijkconsulent (Mijande) & Verhuurconsulent (Woningstichting Tubbergen)

Domein: Algemeen

Het eerste aanspreekpunt voor huurders van Mijande Wonen in de gemeente Dinkelland en Woningstichting Tubbergen in de gemeente Tubbergen. Zij houden zich bezig met de leefbaarheid, participatie, huurincasso en (sociale) bewonersbegeleiding met als doel de inwoners zo prettig mogelijk te laten wonen.

Erfcoach

Domein: Algemeen

Beide gemeenten kennen een eigen erfcoach. De erfcoach is onderdeel van de provincie Overijssel en ondersteunt boeren en andere erfgeenaren bij het toekomstgericht maken van hun erf. Hij of zij kan agrariërs een luisterend oor bieden indien er bijvoorbeeld zorgen zijn over de toekomst. Hij of zij kan dan eventueel doorverwijzen naar de juiste professionele hulp. De erfcoach is een sparringpartner voor agrariërs en kan praktische tips geven. Het doel van de functie erfcoach is om als onafhankelijke partij te bemiddelen tussen de provincie/gemeente en de agrariërs en hen te ondersteunen bij de soms complexe vraagstukken die op hen afkomen.

Wijkagent

Domein: Algemeen

De wijkagent voert deels algemeen politiewerk uit (oplossen van incidenten/surveilleren) en treedt daarnaast bemiddelend op en is zichtbaar aanwezig in de wijk. Hij of zij signaleert in de kernen en heeft als doel de kernen veilig te houden en de-escaleren en in een vroeg stadium op te treden. De wijkagent werkt vaak samen met andere organisaties op het gebied van welzijn. Degene heeft zicht op de sociale problemen in de wijk en kan makkelijk doorverwijzen naar bijvoorbeeld Schakel, SWTD en Wijkkracht maar ook met de wijk-GGD'er als het gaat om zorg en veiligheid.

Dorpsondersteuner

Domein: Welzijn

De dorpsondersteuner is het aanspreekpunt vanuit de gemeente voor individuele inwoners met hulpvragen op het gebied van met name welzijn, inkomen, jeugd en zorg. Ze zijn ook het aanspreekpunt en de verbindende schakel met professionals van met name zorg- en welzijnsorganisaties. Hij of zij brengt mensen bij elkaar, signaleert hulpvragen en stimuleert samenredzaamheid. De dorpsondersteuner is vooral individueel cliëntgericht, maar werkt daarnaast ook collectief. Er wordt nauw samengewerkt met verschillende zorg- en welzijnsorganisaties (denk bijv. aan Wijkkracht/SWTD), maar ook met het verenigingsleven in de kern. De dorpsondersteuner gaat met verenigingen/(zorg)organisaties in gesprek om te bekijken hoe de collectieve voorzieningen in de betreffende kern versterkt kunnen worden. Verder lijkt in de praktijk het zwaartepunt van de inzet van de dorpsondersteuner te liggen bij de doelgroep senioren, maar de dorpsondersteuner richt zich ook op jeugd en is er voor alle inwoners. Het doel van de dorpsondersteuner is om de zorg en ondersteuning beter in te richten vanuit het perspectief van inwoners, dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt. Dat betekent bij voorkeur zo licht mogelijke (voorliggende) ondersteuning, maar ook zo zwaar als nodig, bijvoorbeeld door verwijzing naar geïndiceerde zorg. De dorpsondersteuner is als spil in de kernen gepositioneerd, met korte lijnen naar Schakel en andere professionals en organisaties.

Sociaal werker SWTD

Domein: Welzijn

Stichting Welzijn Tubbergen Dinkelland (SWTD) is een welzijnsinstelling voor de gemeenten Tubbergen en Dinkelland. Zij ondersteunen de inwoners van beide gemeenten op gebied van positieve gezondheid. Positieve gezondheid is het vermogen om met de fysieke, mentale, sociale en financiële levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

In de gemeente Tubbergen richt SWTD zich zowel op het welzijn van inwoners, het sociaal werk, als op het maatschappelijk werk. Zo bieden zij door de inzet van sociaal werkers ondersteuning op thema's als financiën en administratie, mantelzorg, (school)maatschappelijk werk, vrijwillige inzet en lichamelijke en geestelijke gezondheid van ouderen en jongeren. Daarbij bieden zij diensten aan als Automaatje en Buurtbemiddeling.

Sociaal werker Wijkkracht

Domein: Welzijn

Wijkkracht biedt in Dinkelland* maatschappelijk werk, schoolmaatschappelijk werk, bedrijfsmaatschappelijk werk, onafhankelijke cliëntondersteuning, vriendenkringen, de formulierenservice, ondersteuning in financiën en het coördineert tijdelijke huisverboden. Ze helpen inwoners met het begrijpen van brieven, het op orde brengen van de administratie en het invullen van formulieren. Daarnaast begeleidt Wijkkracht inwoners met problematiek op het gebied van echtscheidingen, eenzaamheid, depressie, armoede, schulden, pesten of verslavingen.

*Wijkkracht is niet actief op het gebied van sociaal werk in de gemeente Tubbergen. Hier worden bovengenoemde werkzaamheden door de SWTD uitgevoerd. In de gemeente Tubbergen is Wijkkracht alleen verantwoordelijk voor uitvoering van de Tijdelijke Huisverboden.

Schulddienstverlening

Domein: Welzijn

De schulddienstverleners zijn verantwoordelijk voor de vroegsignalering. Het doel van vroegsignalering is inwoners met geldzorgen in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken en actief hulp aan te bieden en zo te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen en zich ontwikkelen tot een problematische schuldsituatie. Sinds 1 januari 2021 zijn meerdere partijen zoals de woningcorporatie verplicht om betalingsachterstanden bij cliënten te melden bij de gemeente. Op basis van deze signalen nemen de schulddienstverleners contact op met inwoners die te maken hebben met betalingsachterstanden.

Sport- en preventiecoördinator

Domein: Sport

De sport- en preventiecoördinator zorgt enerzijds voor de herijking van de lokale sport- en preventieakkoorden en is kartrekker van het kernteam lokale sport en preventieakkoorden. Anderzijds zorgt deze coördinator voor de verbinding met de andere thema's en onderdelen binnen de Brede SPUK gezondheid, Sport en bewegen en sociale basis. Het doel van de sport- en preventiecoördinator is het promoten van een gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving voor inwoners.

De sport- en preventiecoördinator is het eerste aanspreekpunt vanuit de gemeente voor verenigingen/sport gerelateerde initiatieven, maar ook voor maatschappelijke organisaties op het gebied van welzijn en zorg. Hij of zij ondersteunt en stimuleert sport-, beweeg- en preventieactiviteiten (denk aan scholen, fysiotherapeuten en bedrijven).

Buurtsportcoach

Domein: Sport

De buurtsportcoach organiseert o.a. sport- en beweegactiviteiten binnen beide gemeentes om inwoners zo fit en vitaal mogelijk te houden. Daarnaast legt hij of zij de verbinding tussen aanbieders van sport en bijvoorbeeld welzijn, gezondheidszorg, jeugdzorg, kinderopvang en onderwijs. De buurtsportcoach heeft als doel de inwoners meer te laten sporten en bewegen in de gemeente.

Cultuurmakelaar

Domein: Cultuur

De gemeenten Dinkelland en Tubbergen hebben de afgelopen jaren gebruik gemaakt van een gezamenlijke cultuurmakelaar. Door personele mutaties wordt de functie op dit moment niet ingevuld. Een cultuurmakelaar stimuleert het culturele aanbod in de gemeenten en adviseert aanbieders om een goed cultureel aanbod neer te zetten voor de inwoners. Daarnaast kunnen alle culturele organisaties, verenigingen, groepen, bandjes, kunstenaars etc. terecht bij de cultuurmakelaar voor informatie en ondersteuning. Het doel van de cultuurmakelaar is het intensiveren van de contacten tussen culturele organisaties, het verbeteren van de deskundigheid van culturele organisaties, het onderzoeken van vernieuwend aanbod en het bieden van ondersteuning hierin.

5.2 Functies op een rij

In onderstaande tabel zijn de tot het ondersteuningsnetwerk gerekende functies op een rij gezet, waarbij ook de financierende partij is opgenomen. Dat is doorgaans ook de partij die invloed kan uitoefenen op de omvang en het takenpakket van een functie, waarbij aangetekend moet worden dat in een aantal gevallen de gemeente als subsidieverstrekker indirect een functie mogelijk maakt. Daarnaast is per functie weergegeven of het om een generalist of specialist gaat, op welk niveau (tactisch of uitvoerend) een functionaris opereert en binnen welk domein een functie voornamelijk actief is.

Functie	Werkgever	Bekostiging	Type	Niveau	Domein
Dorpsondersteuner	Noaberkracht	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Generalist	Uitvoerend	Welzijn
Sociaal werker SWTD	SWTD	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Generalist	Uitvoerend	Welzijn
Sociaal werker Wijkkracht	Wijkkracht	Gemeente Dinkelland	Generalist	Uitvoerend	Welzijn
Buur(t)man en Buur(t)vrouw	Noaberkracht	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Generalist	Tactisch	Algemeen
Bedrijfsconsulent	Noaberkracht	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Specialist	Tactisch	Economie
Wijk-/verhuurconsulent	Mijande wonen (DL) Woningstichting Tubbergen		Specialist	Tactisch	Wonen
Schulddienstverlener	Noaberkracht	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Specialist	Uitvoerend	Welzijn
Buurtbemiddeling	SWTD	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Specialist	Uitvoerend	Welzijn/ veiligheid
Erfcoach	Divers	Provincie Overijssel	Specialist	Tactisch/ uitvoerend	Landbouw (agrariërs)
Wijkagent	Politie	Overheid/politie	Specialist	Uitvoerend	Veiligheid
BOA (handhaving)	Noaberkracht	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Specialist	Uitvoerend	Veiligheid
Sport- en preventie-coördinator	Noaberkracht	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Specialist	Tactisch	Sport
Buurt sportcoach	Noaberkracht	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Specialist	Uitvoerend	Sport
Cultuurmakelaar	Concordia	Gemeente Dinkelland en Tubbergen en Provincie Overijssel	Specialist	Tactisch	Cultuur
POH GGZ (jeugd)	Mediant	Gemeente Dinkelland en Tubbergen	Specialist	Tactisch/ uitvoerend	Zorg
Wijk-GGD'er	GGD Twente	Gemeenten	Specialist	Uitvoerend	Zorg

6 Behoefte, kansen en belemmeringen

6.1 Trends en ontwikkelingen

Diverse ontwikkelingen als vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt zorgen ervoor dat de toekomst van de zorg in Nederland onder druk staat. Een belangrijke uitdaging vanuit de lokale gezondheidsnota is dan ook het behouden van betaalbare, toegankelijke, laagdrempelige en kwalitatieve gezondheidszorg. Daarvoor is het belangrijk om in te zetten op preventie en het creëren van een kansrijke en gezonde omgeving voor al onze inwoners. Als lokale overheid zijn er daarbij grofweg drie mogelijkheden:

- Door middel van regelgeving (bijv. alcohol schenken beperken).
- Door subsidies te verstrekken aan initiatieven die bijdragen aan een gezonde leefstijl en omgeving.
- Door de inzet van functionarissen die inwoners hierbij ondersteunen.

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd, waarbij het belangrijk is dat de toegang tot hulp en lokale teams goed geregeld is. Dit wordt gezien als een voorwaarde voor het succes van deze agenda en andere programma's. In een Richtinggevend Kader van de VNG over 'Toegang, lokale teams en integrale dienstverlening' staat centraal dat de ondersteuning die gemeenten bieden, makkelijk toegankelijk moet zijn. Deze hulp moet dichtbij, breed opgezet en goed georganiseerd zijn. Belangrijke kenmerken zijn: eenvoudig toegankelijk, aanwezig in de buurt, een brede kijk op de situatie, snel kunnen handelen, samenwerken met verschillende experts, bevoegdheden hebben tussen gemeentelijke afdelingen, aandacht hebben voor langdurige problemen en zorgen voor soepele overgangen in iemands leven. Ook moeten er goede contacten zijn met sociale en opvoedkundige netwerken. In Tubbergen is deze lokale toegang momenteel geregeld via de Schakel.

De beweging naar meer preventie en het creëren van een kansrijke en gezonde omgeving in combinatie met de basiskenmerken vanuit het Richtinggevend Kader kunnen gebruikt worden om het ondersteuningsnetwerk in dit stuk en de positie van Schakel te herijken.

In het coalitieakkoord van de gemeente Tubbergen wordt ingezet op een gebiedsgerichte integrale aanpak van de zorg. Hiermee wordt al tegemoetgekomen aan een van de belangrijkste voorwaarden om ondersteuning dichtbij de inwoner te organiseren. Dit sluit in grote mate aan bij de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het aanstellen van dorpsondersteuners in de kernen. Voor deze relatief nieuwe functie ligt nog een belangrijke opgave waar het gaat om integraal samenwerken binnen het bestaande netwerk en het organiseren van mandaat op de juiste plekken.

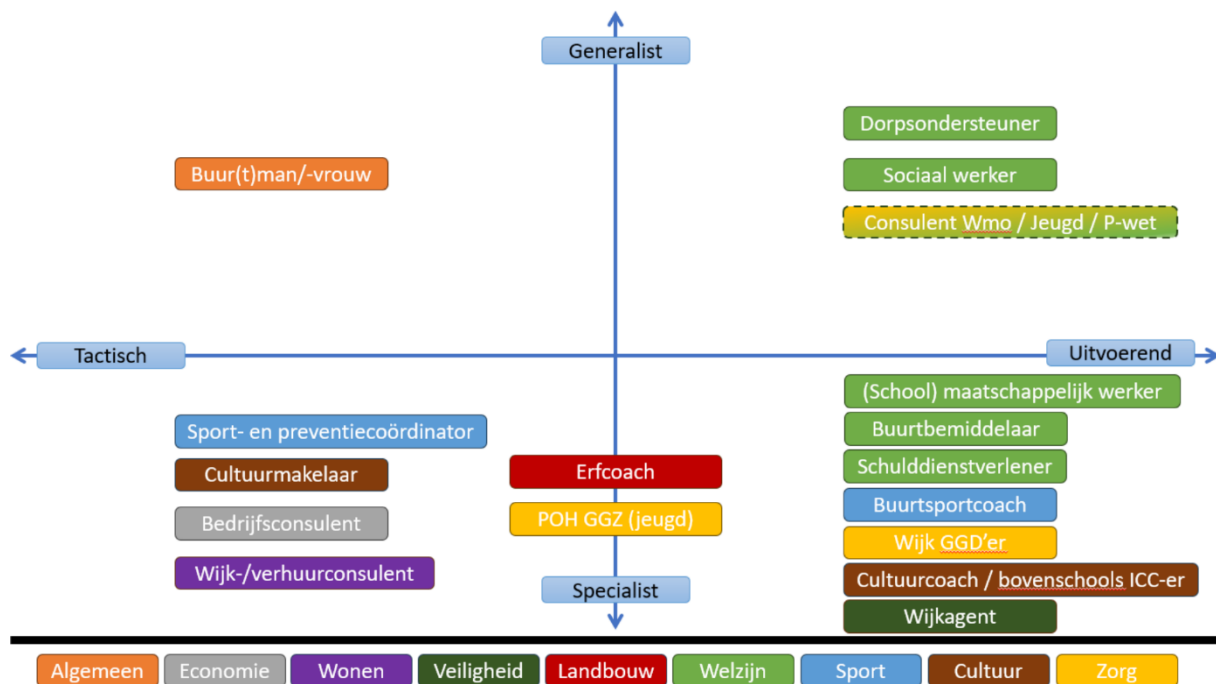
6.2 Overeenkomsten en verschillen in ondersteuning

Kijkend naar de ondersteunende functies in de startfoto is een breed scala aan functionarissen zichtbaar dat gebiedsgericht in de kernen actief is. Om goed te kunnen inschatten of het ondersteuningsnetwerk een dekkend geheel is en waar zo mogelijk overlap aanwezig is, worden de functies op een aantal onderdelen met elkaar vergeleken:

- Generalist versus specialist
- Tactisch versus uitvoerend
- Doelgroep/domein

De POH GGZ, wijk-GGD'er, wijkagent, boa's, erfcoach en wijk-/verhuurconsulenten werken met name als specialist op basis van signalen en voor specifieke doelgroepen of individuen (agrariërs, huurders, etc.). Anderen, zoals de buurtmannen en -vrouwen, werken meer generalistisch en voor de algehele bevolking (collectief). Om overlap of hiaten te kunnen identificeren zijn de functies in onderstaande matrix geplaatst. Daarmee wordt zichtbaar welke functies specialistisch en welke meer generalistisch van aard zijn. Op de andere as is weergegeven of de taken binnen de functie voornamelijk uitvoerend of juist meer tactisch (coördinerend)

van aard zijn. Door dit te koppelen aan het domein/de doelgroep waarvoor een functie in het leven is geroepen, ontstaat een beeld van de verschillende functies in het ondersteuningsnetwerk.

Uit de matrix wordt duidelijk dat er een divers en dekkend geheel aan functies aanwezig is. Per domein valt er beknopte een toelichting te geven.

Sport en cultuur

Op het gebied van sport wordt duidelijk dat de lijn van tactisch naar uitvoerend doorlopend ingevuld is, zoals bij de sport- en preventiecoördinator en de buurtsportcoach. Ook wordt duidelijk dat functies als sport- en preventiecoördinator en cultuurmakelaar in aard van de werkzaamheden overeenkomen, maar wel een ander domein en daarmee doelgroep bedienen.

Zorg

Voor de POH GGZ en de wijk-GGD'er is een toelichting nodig. Beiden zijn in het domein zorg geplaatst, maar verschillen inhoudelijk sterk van elkaar. De POH GGZ is een vrij toegankelijke voorziening, waar mensen zonder verwijzing naartoe kunnen. Er is een POH GGZ voor jeugd en voor volwassenen. De POH-GGZ biedt binnen de huisartsenpraktijk vraagverheldering, diagnostiek, kortdurende behandeling of (langer durende) ondersteuning en begeleiding aan personen met psychische klachten, zoals piekeren, somberheid, angstklachten of werkstress/ burn-out. Ook bij chronisch psychische klachten die onder controle zijn kan iemand hulp krijgen van de POH-GGZ.

De POH GGZ jeugd wordt bekostigd door de gemeente en is beschikbaar binnen de huisartsenpraktijk voor jeugdige cliënten tot en met 23 jaar met mentale vraagstukken die belemmerend zijn in het dagelijks leven, dit kan bijvoorbeeld angst zijn. De Wijk-GGD'er werkt op het snijvlak van zorg en veiligheid. Hij of zij zorgt ervoor dat mensen met zorgwekkend gedrag, als gevolg van een psychische kwetsbaarheid, middelengebruik of een andere oorzaak, zo snel mogelijk de juiste zorg en ondersteuning krijgen. De Wijk-GGD'er werkt outreachend en is niet verbonden aan een huisartsenpraktijk. Meldingen komen vanuit diverse partijen binnen. Dat kan van de politie zijn, maar ook van de woningbouwvereniging, Schakel of de thuiszorg.

Welzijn

Overlap lijkt voornamelijk aanwezig binnen het domein welzijn, waar de dorpsondersteuner en sociaal werker voor eenzelfde doelgroep dezelfde taken uitvoeren. De dorpsondersteuner werkt daarbij met name vanuit de kern, terwijl de sociaal werker meer gemeentebreed actief is in het organiseren van ondersteuning en

activiteiten. Daarbij dient het onderscheid gemaakt te worden met de maatschappelijk werker, welke specialistischer actief is op bijvoorbeeld scholen (schoolmaatschappelijk werk) en het algemene maatschappelijk werk dat individuen psychosociale ondersteuning biedt. De consultants op het gebied van Wmo, jeugd en participatie zijn hier ook weergegeven met een stippellijn. Zij zijn in tegenstelling tot de overige functies geen vrij toegankelijke voorziening binnen het ondersteuningsnetwerk, maar vervullen wel een belangrijke rol op het gebied van toegang tot welzijn en zorg.

Overig

In de matrix zijn een aantal functionarissen als generalist weergegeven, zoals de bedrijfsconsulent, wijk-/verhuurconsulent en wijkagent, terwijl de erfcoach op het snijvlak van generalist en specialist is geplaatst. Binnen het eigen domein zullen deze functionarissen waarschijnlijk als specialist worden aangemerkt, maar vanuit het oogpunt van een ondersteuningsnetwerk op het gebied van zorg en welzijn worden zij in dit kader als algemene/generalistische functionarissen opgenomen.

6.2.1 Zeggenschap en financiering

Daar waar het gaat om gemeentelijke invloed op de aanwezigheid en inhoudelijke activiteiten van functionarissen in het ondersteuningsnetwerk is er een verschil in de wijze waarop de gemeente hier invloed op heeft. Indien functionarissen in dienst zijn is er relatief veel invloed op de uitvoering van werkzaamheden. Wanneer functionarissen in dienst zijn bij partners op basis van een subsidierelatie dan kunnen er voorwaarden worden verbonden aan het verstrekken van de subsidie en is er via die weg invloed. Wanneer functionarissen in dienst zijn bij derden en er geen financiële relatie is met de gemeente dan is er doorgaans weinig invloed op de uitvoering van werkzaamheden. Een aantal van de in de startfoto opgenomen functies zijn in dienst bij de ambtelijke organisatie Noaberkracht. Het gaat dan om de buur(t)man/-vrouw, dorpsondersteuner, bedrijfsconsulent en sport- en preventiecoördinator. De positionering van deze functie is echter onderwerp van onderzoek. Voor de sociaal werkers geldt dat zij op basis van een subsidie door de gemeenten worden bekostigd en de invloed daarmee indirect is. Dit is ook het geval voor de cultuurmakelaar. De wijk-/verhuurconsulent is in dienst bij de lokale woningstichting. Voor de andere functies geldt dat zij in dienst zijn bij derden, al dan niet met een gemeentelijke bijdrage in de bekostiging. Zij zijn in dienst bij organisaties als de politie, GGD, provincie Overijssel, lokale huisartsenpraktijk of zorgorganisatie. Stuk voor stuk belangrijke netwerkpartners waarmee wordt afgestemd en samengewerkt om gezamenlijke doelstellingen te realiseren. In alle gevallen geldt dat waar de gemeente bijdraagt aan de kosten van een functie, er ook invloed uitgeoefend kan worden op de inhoudelijke uitvoering. De mate waarin en het tempo waarmee dat kan afhankelijk zijn van de plek waar het werkgeverschap is georganiseerd en de onderliggende (financiële) afspraken.

6.3 Kansen en belemmeringen

De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in een dekkend netwerk van ondersteunende functies welke samen met inwoners kunnen werken aan een kansrijke en gezonde leefomgeving. Daarmee is een breed netwerk ontstaan dat volop kansen biedt om nieuw beleid op het gebied van sport, gezondheid en cultuur tot uitvoering te brengen. Daar staat tegenover dat bij het toevoegen van nieuwe functies ook zorgvuldig gekeken moet worden naar de aansluiting op en overlap met bestaande functies.

Op het gebied van sport is de aanwezigheid van sport- en preventiecoördinatoren en buurtsportcoaches een belangrijke voorwaarde om de doelstellingen uit het in 2023 vastgestelde beleid te behalen. Zonder deze functionarissen is dat niet haalbaar. Deze inzet op preventie biedt daarmee volop kansen. De tijdelijke financiering in de gemeente Tubbergen voor twee jaar is echter ook een directe bedreiging voor uitvoering van beleid in de nabije toekomst. Mocht er geen structurele financiering voor de buurtsportcoaches beschikbaar komen, dan zullen beleid en ambities moeten worden bijgesteld. Dit geldt ook voor de dorpsondersteuners. Zoals beschreven is met de dorpsondersteuner een belangrijke stap gezet om dichtbij en met inwoners ondersteuning te bieden op het gebied van zorg, welzijn, inkomen en jeugd. Op dit moment gebeurt dat in projectvorm en voor de duur van twee jaar. Ook hier geldt dat structurele financiering ervoor kan zorgen dat dorpsondersteuners kunnen blijven bijdragen aan het laagdrempelig toegankelijk hebben en houden van

ondersteuning op het gebied van zorg en welzijn en op de lange termijn aan het betaalbaar houden van de zorgkosten voor de (lokale) overheid.

Voor de extern georganiseerde functies als POH GGZ, wijk-GGD'er, wijkagent, wijk-/verhuurconsulent en erfcoach geldt dat een goede afstemming in de keten essentieel is voor het verlenen van de beste zorg en ondersteuning aan inwoners. Deze ketensamenwerking is geen onderwerp van onderzoek in dit rapport. Wel lijkt zichtbaar dat er overeenkomsten bestaan tussen de erfcoach en werkzaamheden van dorpsondersteuners, sociaal werkers en consulenten sociaal domein (via Schakel). De erfcoach richt zich daarbij met name op zaken die specifiek binnen het agrarische leven spelen, waardoor het legitiem lijkt om hier middels een specifieke functionaris op in te spelen. Specialisatie en een aanpak op maat worden daarmee mogelijk, waarbij afstemming met andere professionals in de gemeente van belang blijft.

6.4 Toevoeging dorpsondersteuner

Kijkend naar mogelijke overlap dan lijkt deze voornamelijk aanwezig tussen de dorpsondersteuners en de sociaal werkers van de welzijnsstichtingen. Bij de introductie van de dorpsondersteuners is die verwachting ook uitgesproken, waarbij ervoor is gekozen om dit in de praktijk te ervaren.

Beiden werken zowel collectief als individueel ten behoeve van inwoners op diverse leefgebieden en zijn actief rondom mantelzorgondersteuning, vrijwillige inzet en het beantwoorden van ondersteuningsvragen van inwoners. Daarbij lijkt het zwaartepunt van de inzet van dorpsondersteuners, waar het gaat om individuele ondersteuning, te liggen bij de doelgroep senioren. Dat zorgt voor een overlap met de sociaal werkers senioren van de SWTD en minder met de sociaal werkers jeugd, alhoewel de dorpsondersteuner zich nadrukkelijk ook richt op jeugd en er nadrukkelijk is voor alle inwoners.

Gelet op de relatief korte fase van ongeveer anderhalf jaar waarin het merendeel van de dorpsondersteuners actief is, is er nog geen eenduidig beeld te schetsen over de omvang van de overlap. Overlap met het meer specialistische (school)maatschappelijk werk lijkt niet of in mindere mate aanwezig.

7 Financiële onderbouwing

Het wegnemen van overlap betekent het terugbrengen van de inzet van functionarissen op een bepaald gebied en heeft daarmee ook een financieel effect. Ten aanzien van de bekostiging van de dorpsondersteuners en buurtsportcoaches geldt dat in de gemeente Tubbergen voor deze functies incidentele middelen beschikbaar zijn. Op basis van de evaluatie van beide projecten kan een nieuw voorstel met financiële onderbouwing worden opgesteld.

Een eventuele heroriëntatie op de inzet van de buur(t)man/-vrouw behoort niet tot de scope van dit project. Er is zodoende ook geen financiële component aan dit onderdeel gekoppeld. Investerings in het verstevigen van bestaande samenwerkingen en in een stevige lokale toegang vragen inzet binnen de bestaande capaciteit van betrokken beleidsadviseurs en projectleiders binnen Noaberkracht. De verwachting is dat hier met name een verschuiving van inzet gevraagd wordt om de lokale toegang via Schakel te versterken, waarbij mogelijk een incidentele financiële impuls benodigd is om daar op projectbasis mee aan de slag te gaan.

Overlap in percentages

Het wegnemen van de overlap tussen dorpsondersteuners en inzet van de sociaal werkers vraagt om een gewijzigde opdracht aan de welzijnspartners. Voor Tubbergen gaat het dan om de opdracht aan SWTD. De geschatte overlap is in percentages uitgedrukt. Daarbij is de aanname gedaan dat in alle kernen een dorpsondersteuner actief is. De percentages zijn tot stand gekomen op basis van gesprekken met beleidsmedewerkers van Noaberkracht en gesprekken met medewerkers van de betrokken organisaties voor sociaal en maatschappelijk werk. De overlap op vrijwillige inzet gaat mede uit van structurele inzet van de sport- en preventiecoördinator. Daarnaast is het een belangrijke randvoorwaarde dat er structurele inzet is van buurtsportcoaches voor uitvoering van activiteiten op het gebied van gezondheid, sport en bewegen en daarmee het welzijn van inwoners. De percentages zijn als korting toegepast op de in 2025 verleende subsidies aan de welzijnspartners. Met deze rekensom is een potentiële besparing op de inzet van SWTD in Tubbergen in beeld gebracht.

Om het percentage overlap per onderdeel te kunnen bepalen is gekeken naar de volgende punten:

- In hoeverre is er overlap met de dorpsondersteuner of andere ondersteunende functies zoals buurtsportcoach. Daarbij is gekeken naar;
 - o Betreft het een generalistische (signalerende) functie of behoeft het specifieke kennis en is dit onderdeel te zien als een specialisme achter de generalist (dorpsondersteuner). Daarbij is ook gekeken of de activiteiten meer collectief of individueel van aard zijn.
 - o Zijn het netwerk en de partners waar mee wordt samengewerkt vergelijkbaar of niet.
 - o Is de doelgroep vergelijkbaar of niet.Daarbij geldt hoe meer overeenkomsten in netwerk/ partners/ doelgroep en hoe generalistischer de functie, hoe meer korting.
- De zwaarte en complexiteit van de problematiek
- In hoeverre sprake is van een wettelijke verplichting

In de gevallen waar gesproken wordt over een afbouw of beëindiging van subsidies met een looptijd langer dan drie jaar is het van belang om op basis van juridisch advies te kijken welke stappen gezet moeten en kunnen worden, waarbij in elk geval een redelijke termijn voor afbouw of beëindiging in acht genomen zal moeten worden.

7.1 Potentiële besparing

Uit onderstaande tabel valt af te lezen dat het wegnemen van de overlap in het ondersteuningsnetwerk vanuit het sociaal domein een structurele verlaging van de subsidie aan SWTD ter hoogte van € 300.437,- kan betekenen. Deze kan oplopend worden doorgevoerd in de periode 2026-2028, waarbij rekening gehouden moet worden met een redelijke termijn en zorgvuldige onderbouwing bij het aankondigen van deze verlaging.

Onderdeel	Subsidiebedrag (2025)	Overlap	Bedrag korting
Thema Armoede	€ 81.354	10%	€ 8.135
Mantelzorgondersteuning	€ 101.331	50%	€ 50.665
Vrijwillige inzet	€ 75.659	50%	€ 37.830
Thema Senioren	€ 81.806	100%	€ 81.806
Thema Maatschappelijk werk	€ 291.699	30%	€ 87.510
Thema Jeugd	€ 40.677	10%	€ 4.068
Outreaching jongerenwerker	€ 54.236	10%	€ 5.424
Thema Schoolmaatschappelijk werk	€ 95.184	0%	
<u>Interventies</u>			
Steungezinnen	€ 6.779	0%	
Buurtbemiddeling	€ -		
Automaatje	€ 8.511	0%	
Activiteitengeld	€ 50.000	50%	€ 25.000
Totaal	€ 887.236		€ 300.437
<i>Resterende subsidie na wegnemen overlap</i>	<i>€ 586.799</i>		

NB: de overlap op het thema senioren is bepaald op 75%. De omvang wordt daarmee te klein om op dit thema in te zetten. Zodoende is een percentage van 100% gehanteerd.

8 Advies en vervolg

Op basis van bovenstaande inventarisatie wordt het mogelijk om een advies uit te brengen om te komen tot een optimalisatie van ondersteuning aan inwoners via de daarbij betrokken functionarissen. Daarmee wordt het mogelijk om op een aantal plekken de ondersteuning te herzien en eventueel opnieuw of anders in te richten. Gelet op de intensivering van de afgelopen jaren met onder andere de komst van dorpsondersteuners en buurtsportcoaches lijkt het daarbij wenselijk om niet in te zetten op meer uren of functionarissen, maar in te zetten op het creëren van een duidelijke taak- en rolverdeling en een optimale samenwerking tussen de diverse functionarissen en betrokken organisaties.

8.1 Heroriëntatie op opdracht aan welzijnspartners en/of dorpsondersteuners

Uit deze herijking op het ondersteuningsnetwerk komt vooral naar voren dat er overlap is georganiseerd tussen de dorpsondersteuners en de gemeentelijke welzijnspartners. Vanuit inwonersperspectief is het niet wenselijk dat meerdere partijen met eenzelfde aanbod in de kernen actief zijn. Daarnaast is het vanuit financieel perspectief niet logisch om overlap in aanbod te bekostigen. Daarbij moet aangetekend worden dat de inzet van de dorpsondersteuners een pilot is, welke in 2025 geëvalueerd gaat worden. Op basis daarvan zullen gemeenten moeten besluiten of zij de inzet willen continueren vanaf 2026 en verder. Indien men besluit om niet door te gaan met de dorpsondersteuners, dan zal ook de overlap in het aanbod automatisch verdwijnen.

Indien men besluit om wel door te gaan met de dorpsondersteuners, dan is het advies om per 2026 ook de overlap waar mogelijk weg te nemen. Gelet op de ontwikkelingen vanuit het Richtinggevend Kader met betrekking tot de lokale toegang, sluit de dorpsondersteuner daar vanuit de basisvoorwaarde nabijheid goed bij aan. Er dient dan nog wel uitgewerkt te worden hoe de integraliteit kan worden bevorderd en welke mandaten er bij dorpsondersteuners en andere betrokkenen komen te liggen. Bij een continuering van de inzet van dorpsondersteuners is het advies om de procesafspraken met de welzijnspartners (opdrachtverstrekking) te herzien en af te bouwen op de punten waar ook dorpsondersteuners actief zijn. Dat is met name op ondersteuning van senioren (zowel collectief als individueel), mantelzorgondersteuning, vrijwillige inzet en ook bij de thuisadministratie.

In paragraaf 8.2 wordt nader ingegaan op de impact die het wegnemen van de overlap kan hebben op Schakel en daarmee de bemensing van de lokale toegang. Dit vraagt om een nader onderzoek. Tegelijkertijd geeft dit meer urgentie aan het bepalen van de taken, rol en positie van de dorpsondersteuner in de lokale toegang.

Actie

Deze actie wordt opgepakt in de projecten 'Heroriëntatie welzijn' en 'Dorpsondersteuner'.

8.2 Investeren in stevige en laagdrempelige lokale toegang

In het verder ontwikkelen van de ondersteunende functies is het van belang om de landelijke ontwikkelingen en basisvoorwaarden om te komen tot een stevige lokale toegang mee te nemen. Deze is op dit moment onder de vlag van Schakel geregeld voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. In dit advies is uitgegaan van de huidige status van de lokale toegang (Schakel). De landelijke ontwikkelingen en (toekomstige) eisen die hieraan gesteld worden zijn in dit document niet meegenomen. Het advies is om dat bij een toekomstige verdere ontwikkeling van Schakel wel te doen.

Dichtbij, integraal en met mandaat zijn de basisvoorwaarden die naar voren komen uit de Hervormingsagenda Jeugd. De eerste voorwaarde zit met het gebiedsgericht en samenlevingsgericht werken al sterk in het DNA van beide gemeenten en heeft met de aanstelling van de dorpsondersteuners een extra impuls gekregen. Door

daarnaast de toevoegingen van buurtsportcoaches, ontwikkelingen vanuit de cultuurvisie en de blijvende ontwikkelingen in het sociaal domein is het van groot belang om ook naar de integraliteit van het ondersteuningsaanbod en het mandaat van de functionarissen daarbinnen te kijken. Ten aanzien van de dorpsondersteuners is de verwachting dat vanuit het daarbij lopende lerend netwerk aanbevelingen op dit gebied komen. Om in de zorg en ondersteuning voor inwoners een volgende stap te maken is het echter van cruciaal belang dat professionals integraal en samen te werk gaan en mandaten op de juiste plekken belegd worden. Dat betekent bij de professionals die naast onze inwoners staan om hen in staat te stellen snel en efficiënt te kunnen werken.

Het wegnemen van overlap als voorgesteld in paragraaf 8.1 kan een effect hebben op de lokale toegang. In de huidige opzet van Schakel wordt voor de bemensing in grote mate voorzien door de sociaal- en maatschappelijk werkers van SWTD en Wijkkracht (Dinkelland). Indien besloten wordt deze organisaties minder of niet meer te subsidiëren zal dat gevolgen hebben voor het aantal medewerkers dat zij kunnen inzetten om Schakel te bemensen.

Het advies is om te onderzoeken wat het effect op Schakel is door het wegnemen van de overlap als voorgesteld in paragraaf 8.1. Daarbij dient tevens de rol /positie van de dorpsondersteuners in de toegang, al dan niet Schakel, te worden meegenomen.

Actie

Dit advies dient meegenomen te worden in een verdere ontwikkeling van de lokale toegang / Schakel.

8.3 Versteven van samenwerking tussen interne en externe functies

Op veel vlakken lijkt een goede samenwerking aanwezig te zijn tussen intern en extern georganiseerde functies welke in direct contact met inwoners ondersteuning bieden in de kernen. Zo maakt de politie deel uit van diverse gemeentelijke veiligheidsoverleggen en is er bijvoorbeeld afstemming rondom buurtbemiddeling, waarbij ook de welzijnsstichting en wijk-/verhuurconsulenten betrokken worden. Ook op andere terreinen lijkt de positionering van het werkgeverschap geen belemmering voor samenwerking te zijn. Wel liggen er mogelijk kansen om de samenwerking te verstevigen en in te zetten op stevige ketens door te investeren in gezamenlijke procesafspraken. Wanneer bijvoorbeeld de erfcoach goed aangesloten is op het gemeentelijk sociaal domein, wordt het mogelijk een breder scala aan ondersteuning te bieden en met een integrale blik in dit geval de doelgroep agrariërs te bedienen.

Actie

Deze aanbeveling dient meegenomen te worden in ambitielijn 3: 'Van organisatie naar organiseren', onderdeel Gebiedsgericht werken.

8.4 Samenvoegen van functies

Met het in beeld brengen van het ondersteuningsnetwerk wordt zichtbaar dat er voornamelijk overlap aanwezig is bij het sociaal en maatschappelijk werk en de dorpsondersteuners. Toch valt er mogelijk ook op andere gebieden winst te behalen, door de toename van het aantal functies in de kernen. Als voorbeeld kan gekeken worden naar de buur(t)man/-vrouw. Daarbij lijkt er inhoudelijk weinig tot geen overlap aanwezig met andere functionarissen, maar wel op het proces. De buur(t)man/-vrouw sluit voornamelijk aan bij de dorps- en kernraden, ondersteunt lokale themawerkgroepen en fungeert als eerste contactpersoon namens de gemeente

in een kern. De toevoeging van functies als de dorpsondersteuner, sport- en preventiecoördinator, buurtsportcoach en cultuurmakelaar maken dat inwoners op meerdere plekken terecht kunnen met hun vragen en opmerkingen richting de gemeentelijke organisatie. Dit is mogelijk van invloed op de werkzaamheden van de buur(t)man/-vrouw. Het onderzoeken van deze invloed behoort niet tot de scope van dit project, maar het is wel een aandachtspunt om mee te nemen in een evaluatie op de inzet van de buur(t)man/-vrouw.

Actie

Deze aanbeveling dient meegenomen te worden in ambitielijn 3: 'Van organisatie naar organiseren', onderdeel Gebiedsgericht werken.

